

Music Department

U.G.

(B.A.)

Program Specific Outcomes

H.O.D. MUSIC

Department of Music
B.A. (Music)
Program Specific Outcomes

अभ्यासक्रमाचे शिक्षण घेत असताना विद्यार्थ्यांना खालील वैशिष्ट्यपूर्णगोष्टीचे ज्ञान ,कौशल्य प्राप्त होते .

PSO १ : विद्यार्थ्यांना सांगितीककौशल्याचे पायाभूत ज्ञान होते.

PSO २ : भारतीय संगीताचा इतिहास व विकास या घटकाची सविस्तर माहिती मिळते.

PSO ३ :संगीत विषयाच्या अभ्यासामुळे संगीतातील विविध घटकांचे परिपूर्ण ज्ञान होते.

PSO ४ : भारतीय संगीतातील तज्ञांचे जीवनचरित्र अभ्यासून उत्तम कलाकार व संगीतकलेचे जतन करण्यासाठीचेकौशल्य प्राप्त होते.

PSO ५ :संगीतक्षेत्रातीलकलाकार (गायक / वादक) होण्यासाठीचे ज्ञान प्राप्त होते.

PSO ६ :संगीतातील मुलभूत गीतप्रकारांचेकौशल्य प्राप्त होते.

PSO ७ :संगीत विषयाच्या अभ्यासामुळे अध्यापनासाठीचे ज्ञान प्राप्त होते.

बी.ए. प्रथम वर्ष
विषय :संगीत
सत्र : पहिले

अभ्यासक्रमाचे शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना खालील गोष्टींचे ज्ञान, कौशल्य अवगत होते.

CO १ : यमन रागात तीव्र स्वर कोणता आहे ?

CO २ : भूप राग कोणत्या थाटातून निर्माण होतो ?

CO ३ :काफी रागात कोणते दोन स्वर कोमल लागतात ?

CO ४ : एकताल या तालाचीसंपूर्ण माहिती विशद करा.

CO ५ :सप्तक म्हणजेकाय ? सप्तकाचे प्रकार किती ?

बी.ए. प्रथम वर्ष
विषय :संगीत
सत्र : दुसरे

अभ्यासक्रमाचे शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना खालील गोष्टींचे ज्ञान, कौशल्य अवगत होते.

- CO १ :चौताल या तालाची संपूर्ण माहिती काय आहे ?
CO २ :भैरव रागात कोणते दोन स्वर कोमल लागतात ?ते लिहून रागाचा बडा ख्याल लिपीबद्ध करा.
CO ३ :भारतीय संगीताचा इतिहास व विकास (इ.सन पूर्व ६००० ते १०००) याबद्दलची माहिती
CO ४ :श्रुती म्हणजेकाय ? व संगीतात एकूण कितीश्रुती आहे ?
CO ५ :तीनतालाची संपूर्ण माहिती काय आहे ? त सांगून तालाची एकपट , दुप्पट व चौपट लिपिबद्ध करा.

बी.ए. द्वितीय वर्ष
विषय :संगीत
सत्र : तिसरे

अभ्यासक्रमाचे शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना खालील गोष्टींचे ज्ञान, कौशल्य अवगत होते.

- CO १ :मालकंस या रागात कोणते तीन स्वर कोमल लागतात ?
CO २ :केदार रागाची सविस्तर माहिती स्पष्ट करा.
CO ३ :होरी हा गीतप्रकार भारतातील कोणत्या भागात अधिक लोकप्रिय आहे ?
CO ४ :अपन्यास याची संपूर्ण व्याख्या लिहा.
CO ५ :रागाचे संपूर्ण वर्णन कोणत्या गीतप्रकारात केले जाते ?

बी.ए. द्वितीय वर्ष
विषय :संगीत
सत्र : चौथे

अभ्यासक्रमाचे शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना खालील गोष्टींचे ज्ञान, कौशल्य अवगत होते.

- CO १ :देसकार या रागाची संपूर्ण माहिती सांगा.
- CO २ :सदारंग या जेष्ठ संगीतकाराचे खरे नाव काय आहे ?
- CO ३ :शारंगदेव यांची सविस्तर माहिती सांगा ?
- CO ४ :संगीतातील तान म्हणजे काय ? तानेचे प्रकार किती ?
- CO ५ :भारतीय संगीताच्या इतिहासाची (इ.स. पूर्व १००१ ते १५००) संपूर्ण माहिती विशद करा ?

बी.ए. तृतीय वर्ष
विषय :संगीत (ऐच्छिक)
सत्र : पाचवे

अभ्यासक्रमाचे शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना खालील गोष्टींचे ज्ञान, कौशल्य अवगत होते.

- CO १ :राग -मियाँ की तोडी या रागाचे आलाप स्वरलेखन करून शास्त्रीय माहिती स्पष्ट करा.
- CO २ :ताल दिपचंदी या तालाचा उपयोग कशासाठी होतो ?
- CO ३ :भारतीय शास्त्रीय संगीतात एकूण किती श्रुती आहेत?
- CO ४ :पं. जसराज यांचे सांगितीक योगदान विशद करा.
- CO ५ :भारतीय संगीतात राग वर्गीकरणाच्या किती पध्दती आहे ?

बी.ए. तृतीय वर्ष
विषय :संगीत (मुख्य)
सत्र : पाचवे

अभ्यासक्रमाचे शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना खालील गोष्टींचे ज्ञान, कौशल्य अवगत होते.

- CO १ :राग पूरिया धनाश्री या रागाची शास्त्रीय माहितीसह दोन आलाप स्वरलेखन करा.
- CO २ :ताल - तिलवाडा या तालाचा उपयोग कोणत्या गीतप्रकारासाठी होतो ?
- CO ३ :संगीतातील ग्वाल्हेर घराण्याचे मुख्य प्रवर्तक कोण ?
- CO ४ :भारतीय संगीताचा १५ व्या शतकात झालेला विकास स्पष्टकरा.
- CO ५ :संगीतातील महत्वाचा संदर्भग्रंथ नाट्यशास्त्र हा ग्रंथ कोणी लिहीला ?

बी.ए. तृतीय वर्ष
विषय :संगीत (ऐच्छिक)
सत्र : सहावे

अभ्यासक्रमाचे शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना खालील गोष्टींचे ज्ञान, कौशल्य अवगत होते.

- CO १ :राग मारवा या रागाचा गानसमय कोणता आहे ?
- CO २ :ताल - खेमटा या तालाच्या शास्त्रीय माहितीसह दुगुन लयीत स्पष्टीकरण द्या.
- CO ३ :मुर्च्छना म्हणजे काय?
- CO ४ :भारूड या गीतप्रकाराची सविस्तर माहिती द्या.
- CO ५ :पं. हरिप्रसाद चौरसिया हे कोणते वाद्य वाजवितात ?

बी.ए. तृतीय वर्ष
विषय :संगीत (मुख्य)
सत्र : सहावे

अभ्यासक्रमाचे शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना खालील गोष्टींचे ज्ञान, कौशल्य अवगत होते.

- CO १ :राग ललत हा कोणत्या थाटातून निर्माण होतो ?
- CO २ :राग - बसंत या रागाच्या छोट्याख्यालाचे स्वरलेखन कसे करावे ? विशद करा.
- CO ३ :भारतीय संगीतात लयीचे महत्व सांगा.
- CO ४ :मेवाती घराण्याचे मुख्य प्रवर्तक कोण ?
- CO ५ :पं. शारंगदेव यांनी कोणता ग्रंथ लिहीला ?